

Kommentarer til Budget 2019 og overslagsårene

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
Center for Borger, Økonomi og IT	Kenneth Andersen	Medarbejderrepræsentanterne skal udtrykke sin bekymring for og utilfredshed med, at der som en del af finansieringen af Budget 2019+år indgår personalebesparelser der ikke er rettet mod specifikke stillinger hvor funktionen forudsættes at ophøre. Personalebesparelser som en pulje giver utryghed.
Center for Ledelse og Strategi	Søren Henriksen	Med-udvalget tager budgetforslaget for 2019 samt overslagsårene til efterretning og anerkender, at budgettet skal balancere. Udvalget er ærgerlig over besparelsen på 1 mio. kr. på konto 06, da det skaber usikkerhed blandt personalet, at besparelsen på 1 mio. kr. ikke er specificeret.
Center for Park, Vej og Miljø	Erling Skovgaard-Holm	Lokal-MED ønsker at gøre opmærksom på, at hvis lønnen reduceres på parkområdet, sættes den grønne vedligeholdelse under pres i sommerperioden. Beplantningen får derved ikke den nødvendige pleje og udskiftning, hvilket betyder en forringelse af det grønne udtryk i kommunen. En nedskæring på vejområdet medfører ligeledes en forringelse af vedligeholdelsesniveauet af veje og stier. Udvalget påpeger, at Ishøj Kommune er en kommune i vækst, og de nye beplantninger og bytræer, som dette medfører, kræver ekstra ressourcer. Der er eksempelvis plantet 500 nye bytræer inden for de seneste år, som har brug for intensiv pleje. Der er også et øget vejareal pga. den nye industri i kommunen.
Center for Ejendomme	Inge Sørensen	
Varmeværk og Kørselsafd.		
Rengøring	Thomas Møller	
Center for dagtilbud og uddannelse	Susanne Poulsen	Lokal-MED behandlede på mødet den 27. august forslag til budget 2019 – 2022. Medarbejdersiden har følgende bemærkninger til budgettet: <u>Besparelsesforslaget om frokost til børnehavebørn:</u> Det er problematisk at spare på frokostordningen, da tilbuddet om frokost bidrager positivt til børnenes læringsmiljø, fællesskabet og til at børnene får en sund kost. Nedlæggelse af frokostordningen vil desuden betyde, at det pædagogiske måltid bliver udfordret.

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p><u>Besparelsesforslaget om særlige tilbud til tosprogede børn:</u> Tosprogskonsulentfunktionen bidrager i dag positivt til at støtte og understøtte Dansk Som Andetsprog (DSA) vejlederne på skolerne. En nedlæggelse af funktionen vil derfor have en negativ påvirkning af arbejdet med dansk som andetsprog på skolerne.</p> <p><u>Besparelsesforslaget om øget forældrebetaling i sfo:</u> Medarbejdersiden udtrykker bekymring over om et øget forældrebetaling vil betyde flere udmeldelser af sfo.</p> <p>Herudover udtaler Sprogkorpsets medarbejdere følgende om besparelsesforslaget vedr. nedlæggelsen af Sprogkorpset:</p> <p><i>Ishøj Sprogkorps er bekymrede for de omstruktureringer, man påtænker, at der skal ske i sprogkorpset på baggrund af Budgetforslaget for Ishøj Kommune 2019-2022.</i></p> <p><i>Ved at nedlægge Sprogkorpset mister Ishøj Kommune et sprogkorps med et stærkt netværk af faglig kompetence.</i></p> <p><i>Sprogkorpset har en fast fælles base, hvor vi jævnligt mødes for at sparre, udveksle viden samt udvikle sprogpædagogiske metoder. Hvis sprogpædagogerne bliver spredt ud på forskellige daginstitutioner, vil Ishøj Kommune miste en faglig platform for forbedring og udvikling af de sprogfaglige metoder og færdigheder.</i></p> <p><i>Vi forudser, at ved at nedlægge Sprogkorpset, svækkes hele det sprogpædagogiske fundament i kommunen og kvaliteten i sprogarbejdet vil blive forringet.</i></p> <p><i>Derved vil Ishøj Kommune miste:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Et sprogkorps, som udvikler metoder i det sprogpædagogiske arbejde til gavn for de tosprogede børn (de etsprogede børn profiterer også af indsatsen) og det pædagogiske personale.</i> • <i>Et sprogkorps med ekspertviden om tosprogede børns sprogtilegnelse.</i> • <i>Et sprogkorps med stor faglig viden og erfaring med tosprogspædagogik.</i>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Et bredt sparrings- og ressourcefelt.</i> • <i>Et netværk af eksperter og oplægsholdere, der inspirerer, informerer og opererer på tværs af kommunens institutioner.</i> • <i>Et sprogkorps, der giver inspiration til pædagogernes arbejde med alle børns sproglige kompetencer.</i> <p><i>Det forslag, der nu er fremlagt i budgetforslaget, er den samme model for sprogarbejdet, som for 9 år siden blev forkastet. Grunden hertil var, at sprogarbejdet i institutionerne ikke fungerede effektivt nok.</i></p> <p><i>Vi er rystede over, at man vælger at pege på en så kortsigtet løsning på et økonomisk problem, ligesom vi er bekymrede for, hvad det vil få af konsekvenser for de tosprogede børns videre udvikling i skolen, uddannelse og i livet som gode samfunds- og medborgere.</i></p>
Trækronerne	Helle Jensen	<p>Trækronernes MED-udvalg anerkender, at der er en stor udfordring i at få budgettet til at nå hele vejen rundt.</p> <p>I forhold til de besparelser der er på dagtilbudsområdet, tager Trækronernes MED-udvalg de besparelser der er fremlagt til efterretning, med flg. kommentar:</p> <p>Der kan være en mindre bekymring for børnehave børnenes sundhed, deres mulighed for at møde en varieret kost, børnenes kendskab til mad. At møde livet med mad mod og madglæde.</p>
Tvillingehuset	Marianne Gregersen	<p>Tvillingehusets MED-udvalg har drøftet de udmeldte besparelser. Vi er opmærksomme på, at der skal spares på budget 2019 og årene frem og har flg. kommentar.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Frokost til børnehalebørn. <p><i>"Alle børn får mulighed for at træffe sunde valg som giver livskvalitet og livsglæde" sundhedspolitikken 2014.</i></p> <p>Dette mål har vi arbejdet med de sidste 4 år, og vi har opnået et frokostfællesskab, hvor alle børn får mulighed for at få det sunde måltid. Vi kan være bekymrede for, at der vil være børn, der ikke får et sundt og næringsrigt måltid, og derved ikke er læringsparate,</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		hvis frokostordningen forsvinder.
Piletræet	Jonna Pfeil Nielsen	<p>Piletræets MED-udvalg ser med stor bekymring på de mange besparelser særligt omkring vores område.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frokosten fjernes på børnehavområdet: Det er bestemt en forringelse, især i det boligområde Piletræet ligger i. Vi arbejder med kvalitet, og her har vi bl.a. i de 4 år frokosten har været der, set stor udvikling hos alle børns spisevaner og især hos de kræsne samt børn med spisevægring. Det er svært, at se det som en besparelse, idet den sundhed børnene mister, kan få alvorlige konsekvenser, og dermed vil det betyde højere udgifter senere i deres liv. • Kvalitet i dagtilbuddene: Et pædagogisk løft som vi ser frem til at arbejde med i Piletræet og særligt ved, at vores pædagogiske medarbejdertimer er bevaret. • Sprogkorpset nedlægges og sprogarbejdet lægges ud i dagtilbuddet: Det har vi haft for nogle år siden, og det kan vi bestemt godt håndtere. Sprogspirene nedlægges, og opgaven skal løses i dagtilbuddet. Her er vi udfordret på de i forvejen mange pædagogiske opgaver, der er. • Specialgruppen sidestilles med de øvrige børnehavers budget: Det er en meget lille besparelse, som vi blot tager til efterretning. • En lukkeuge mere i SFO 1 og 2: Har indirekte indflydelse for personalets ferieplanlægning; personalet vil i højere grad opleve afslag på ferieønsker, da alle "Ishøj" personaler naturligvis vil ønske ferie med deres børn. <p>MED-udvalget er tilfreds med den gode balance i kommunens økonomi, og at der ingen besparelser er på det pædagogiske personale. De øvrige besparelser på daginstitutionsområdet finder vi bekymrende, og vi ser det bestemt som store service forringelser.</p>
Børnehuset Ørnebo	Irene Davidsen	<p>Børnehuset Ørnebo er opmærksomme på, at alle tager ansvar for, at Budget 2019 i Ishøj kommune overholdes, og derfor også, at de 18,5 millioner som pt. mangler i budgettet, nødvendigvis må findes.</p> <p>Børnehuset Ørnebo oplever, at der er taget hensyn til, at undgå besparelser på dagtilbuddets generelle norm, og at der er forsøgt andre besparelses alternati-</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>ver, som ikke direkte rammer den, i forvejen, sårbare norm for området. Dog må vi udtrykke en bekymring for, at der spares på et område, der har så gode resultater, som frokostordningen i daginstitutionerne har: Gennem de seneste år, efter indførelse af frokostordning også for børnehavebørn, har vi set, hvordan børns madmod og madglæde har udviklet sig i en positiv retning.</p> <p>Det har betydning for børns madmod, madglæde og madlyst, at ens venner som man spejler sig i, spiser det samme, det bidrager til motivation for at smage på ny mad. Børn støtter og hjælper hinanden, taler om maden</p> <p>Børnene i Ørnebo taler dagligt om maden, de er nysgerrige på menuen og inddrages i samtaler om ingredienserne, konsistensen, dufte, farver m.m. Børnene deltager i madlavningen, inddrages i madplanen, dækker bord til det fælles måltid. Eks: Hvad skal der bruges, når der er suppe på menuen? Hvordan håndteres varme retter, kolde retter? at spise med bestik eller med fingrene? Der er et større socialt fællesskab, når man spiser et fælles måltid. Dernæst bidrager frokostordningen til, at mindske en social ulighed, da frokosten ikke er afhængig af forældres forudsætninger, økonomi eller baggrund. Sidst men ikke mindst bidrager frokostordningen til at udvikle, allerede i en tidlig alder, gode madvaner som igen, kan bidrage til, at forebygge fedme og andre livsstilssygdomme.</p> <p>Børnehuset Ørnebo tager forslaget om besparelsen på sprogkorpset til efterretning.</p> <p>Vi vil samtidig udtrykke en bekymring for, at den specifikke faglige viden og viden udvikling som sprogpædagogerne skaber i deres fælles faglige miljø, i selve korpset, kan gå tabt, ved at nedlægge sprogkorpset.</p> <p>Den specifikke faglige kompetence fra sprogpædagogkorpset, har personalet erfaring med, videregives ud i institutionen, både til pædagoger, pædagogmedhjælpere og forældre.</p>
Firkløveren	Sussie Groset	<p>Firkløverens Medudvalg har på møde d. 28/8 gennemgået sparrekataloget og har følgende udtalelser:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Besparelser på frokost til børnehavebørn:</u> <p>Det er meget beklageligt at nedlægge frokostordningen i forhold til det store arbejde og den gode erfaring, vi har udviklet med økologisk, sund og nærende kost. Vi oplever børn der er mere rolige og bedre kan lære, når de får en sund økologisk kost, og samtidig har det en positiv effekt på overvægtige børnehavebørn. Vi tænker at det er urealistisk at forældrene vil betale 690 kr. for en</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>madordning. Personalet peger på, at der måske kunne findes en besparelse på kommunes kantineordning.</p> <p>2. <u>Besparelse på særlige tilbud til tosprogede børn:</u></p> <p>Firkløverens børn har haft stort udbytte af at gå i sprogspirene. De er blevet mere selvstændige og har udviklet større selvtillid til at bruge sproget. De har tydeligvis fået et større ordforråd. Firkløverens personale har desuden et fint og udbytterigt samarbejde med sprogpædagoger og tosprogskonsulenten. Der er kontinuerligt behov for sprogstimulering, og vi er bekymrede for nedskæringer på dette område. Det er vigtigt med en koordinerende indsats sprogpædagogerne imellem, således at der kan vidensdeles m.m</p>
Børnehuset Bøgely	Grethe Jørgensen	<p>Vi har især hæftet os ved besparelserne på det område vi arbejder på - dagtilbud:</p> <p>Frokost til børnehavebørn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi synes ikke at regeringsinitiativet omkring børns sundhed passer overens med at spare på sundhed, det sunde frokostmåltid til børnehavebørnene i Ishøj kommune. • Så det er med stor beklagelse, hvis madordningen forsvinder. • Men set i lyset af vi skal spare, så er det for os at se bedst, at besparelsen ikke rammer den direkte kerneydelse i arbejdet med børnene. <p>Særlig tilbud til to sprogsbørn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taget til efterretning.
Børnehuset Troldebo	Karina Alsted	<p>Med-Udvalget i Børnehuset Troldebo har på udvalgets møde d.30.august 2018 drøftet budgetforslaget.</p> <p>MED-Udvalget har forståelse for Ishøj kommunes økonomiske situation og har taget budget forslaget til efterretning.</p> <p>Udvalget udtaler at det er beklageligt at børnene mister den gode frokostordning.</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
Dagplejen	Annelise Fagerlin	<p>Vi kan se at der er nogle budgetbesparelser på både børn og ældre området. Det er altid trist at man må lave besparelser der går ud over børn og ældre og hvad kan konsekvenserne være af disse besparelser.</p> <p>Samtidig er vi opmærksom på at det kan være en nødvendighed for at få det samlede budget til at hænge sammen</p> <p>Med-Udvalget undre sig over at der igen i år er en større stigning på takst området i dagplejen</p> <p>Vi har nu i flere år fået den største stigning. I år er stigning 62 kr. mod vuggestuen 42 kr. i forældrebetaling.</p>
Regnbuen	Lotte W. Petersen	<p>MED-Udvalget i Regnbuen har på vores møde den 23. august 2018 gennemgået og drøftet budgetforslaget. Budgettet er taget til efterretning.</p>
Femkanten	Oscar Bloch	<p>Det er med stor beklagelse, at vi kan konstatere at vi igen i Ishøj kommune står over for besparelser på både drift og personale-siden. Besparelser, som primært rammer de svageste borgere; børn og ældre. Når det så er nævnt, har vi forståelse for, at med den økonomiske situation kommunen står i, på trods af nye tilflyttende skattebetalende borgere, at det er nødvendigt at skulle finde besparelser for at komme i mål med budgettet.</p> <p><u>Forslag vedr. afskaffelse af frokost til børnehavebørnene.</u></p> <p>MED-udvalget ser med ærgrelse på forlaget om afskaffelsen af frokostordningen for børnehavebørnene. Det fælles måltid, har siden sin indførelse, haft stor betydning for vores børns sundhed, trivsel, sproglige udvikling, og evne til at smage nye retter – madmod og madglæde.. Det fælles måltid har medført udviklende snakke omkring forskellige retters ingredienser, smage, udseende og konsistens. Snakke som ligger i tråd med kommunens kostpolitik, ligesom måltidet har været med til at sikre at vores børn får en ernæringsmæssig korrekt, økologisk og tilstrækkelig kost for at kunne klare dagen i institutionen. Afskaffelse af ordningen, og vi oplever at vores forældre ikke ønsker at betale for ordningen selv, er der en overvejende sandsynlighed for, at vi igen vil opleve børn med madpakker, hvis indhold ligger langt fra hvad der anses for en fornuftig kost Det kan ligeledes være svært at se sammenhængen med dette forslag, når man samtidig profilerer Strandgårdsskolen i medierne med regeringens nye strategi for mad, måltider og sundhed.</p> <p><u>Forslag vedr. nedlæggelse af særlige tilbud til tosprogede børn.</u></p> <p>Med-udvalget beklager nedlæggelse af sprogspererne, da denne funktion gen-</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>nem flere år har gjort en beviselig forskel på de af vores svagest sproglige tosporgede børn, der har benyttet tilbuddet. Uden dette havde flere af dem ikke været klar til almindelig skolegang. Vi ser med stor bekymring på, om opgaven med at løfte de svageste tosporgede børns sprog, så de bliver skoleparate, kan klares uden sprogspirerne.</p> <p>Vi er desuden bekymrede for den fortsatte faglige udvikling og sparring af sprogkorpsets ansatte, når to-sprogskonsulentens stilling nedlægges. Det skal overvejes, hvordan og hvem der har ansvaret for at fordele sprogkorpsets ansatte, samt ved afsked og ansættelse.</p>
Elverhøj	Charlotte Seim	<p>Ang. forslaget om afskaffelse af frokostordning til børnehavebørn:</p> <p>Med-udvalget i Elverhøj anerkender at vi skal spare penge. Men samtidig vil vi gerne understrege ved nedenstående, at denne besparelse på sigt, kan komme til at koste Ishøj Kommune penge, som langt overstiger besparelsen.</p> <p>Det bør også bemærkes, at da frokostordningen blev vedtaget i budget 2014, blev en del af finansieringen taget fra budgettet til vuggestuebørns mad, idet økologiprocenten blev sænket. En vedtagelse af budgetforslaget vil betyde, at institutionerne ikke i samme grad kunne opnå mængderabat i deres indkøb af madvare og at man derfor ikke kan forvente at budget til mad falder med antallet af børn.</p> <p>Elverhøj har været med i et forskningsprojekt omkring Børn, Mad og Måltidet i samarbejde med DPU og fødevarestyrelsen og 9 andre kommuner i Danmark, som skal danne grundlag for Fødevarestyrelsens nye anbefalinger omkring mad til børn i daginstitutioner. I den forbindelse, har vi som daginstitution på nært hold oplevet, hvor særlig og visionær vores politisk besluttede frokostordning til børnehavebørn i Ishøj Kommune er. Det at man som medarbejder fra Ishøj kommune, kan brande kommunen på en politisk beslutning, på noget så vigtigt som madmod og madglæde, er noget som vækker respekt og stor anerkendelse, hos forældre, forskerne, fagpersoner og ikke mindst i andre kommuner. Forældre som er tilflyttere, ser frokostordningen som et virkelig positivt tiltag for børnene, samtidig med at de giver udtryk for at en politisk vedtaget frokostordning, er udtryk for et meget positivt og borgernært værdi sæt i kommunen.</p> <p>Forskningen viser, at hvis man vil arbejde med at ændre borgeres kostvaner og arbejde for bedre befolkningssundhed, er madordning i daginstitutionen en god investering. Det kan her og nu synes som en stor udgift at finansiere 75%</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>af madordningen, som det pt er. Men hvis man sammenholder udgiften til madordningen, med udgifter til livsstilssygdomme for voksne borgere, overvægtige børn og unge og på længere sigt voksne, vil udgiften til en madordning være en investering med en økonomisk fordel.</p> <p>Fakta er at Ishøj kommune har en overvægt af socialt udsatte borgere. Socialt udsatte borgere trives markant dårligere end resten af befolkningen, når det gælder sundhed og sygdom. At ændre dette kræver strukturelle tiltag, som fx en indsats fra barndommen. En oplagt mulighed, som et strukturelt tiltag, er madordningerne, da man her kan arbejde med børns maddannelse, madmod og gode madvaner.</p> <p>I det tilfælde at budgetforslaget bliver vedtaget og forældrebestyrelserne skal stemme om forældre finansierede madordninger, risikerer vi, at det er institutioner med flest socialt udsatte familier, som stemmer imod en madordning, fordi familierne simpelthen ikke har pengene til det.</p> <p>I afsnit 1 side 3i budget redegørelsen står der at, <i>de kommunale serviceudgifter løftes med 1.7 mia. kr til borgernær kernevelværd til børn og ældre og folkeskole, herunder særligt den nære sundhedsindsats og ældreområdet.</i></p> <p>Set i det lys, peger citatet på at vi i de kommende år i højere grad skal arbejde med børns sundhed. Men hvorfor så afskaffe en oplagt metode som frokostordningen?</p> <p>I det nu afsluttede projekt, <i>Livsglade børn som bruger deres krop</i>, viste evalueringen at projektet ikke havde opnået de ønskede resultater i forhold nedbringelse af overvægt hos børn, og at det blandt andet kunne skyldes, at der i projektet ikke var arbejdet med spisevaner, mad og måltidet. Projektet evaluerede samtidig, at overvægt fortsat er en stor udfordring for Ishøj kommune.</p> <p>Måltidet er et socialt læringsmiljø og 70 % af børns energibehov dækkes i løbet af dagen i en daginstitution, hvilket betyder at det er i særlig grad er vigtigt at måltidet i daginstitutioner er af høj kvalitet og opfylder Fødevarestyrelsens nye anbefalinger (september 2018)</p> <p>I de sidste 3 år har Elverhøj arbejdet kontinuerligt med mad, børn og måltidet. Vi oplever at børnenes medinddragelse i madproduktionen, samt vores udnyttelse af det pædagogiske rum i og omkring måltidet, har skabt en tilgang og læring hos børnene som de tager med sig. Forældrene oplever at børnene efterspørger fx grøntsager som de ikke får hjemme, men har smagt i daginstitutionen. Forældre kommer også og spørger efter opskrifter på mad som børnene har fået i Elverhøj, simpelthen fordi børnene efterspørger det. På den måde er børnene med til at introducere nye og sunde fødevarer og opskrifter i hjem-</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>met. Med andre ord sporer vi tegn på, at frokostordningen i Elverhøj er med til at påvirke familiernes madvaner, hvilket vi i høj grad anbefaler som en kommunal indsats i forhold til fx at nedbringe antallet af overvægtige børn, unge og voksne.</p> <p>Et sundt måltid er en forudsætning for at kunne lære og vi oplever i Elverhøj at børnene har madmod og madglæde. Vi sporer en klar sammenhæng mellem børnenes aktivitetsniveau, deres madindtag og deres læringspotentiale. Vi har i de sidste par år, qua Afrikaturen, målt de 4 årige børns vægt og kan konstatere at vi i Elverhøj <u>ikke</u> har et problem med overvægtige børn. Vi ser, at frokostordningen i Ishøj kommune har et stort potentiale som endelig ikke må spares væk. Samtidig mener vi, at man for de eksisterende midler til frokostordningen, har mulighed for at skabe endnu mere kvalitet i arbejdet med børnenes maddannelse, hvilket Elverhøj meget gerne vil være med til at videreudvikle og udbrede i Ishøj kommune. På baggrund af ovenstående, er det Med-udvalget håb, at dette besparelsesforslag <u>ikke</u> vedtages.</p> <p>Høringssvar ang. særligt tilbud til tosproget børn:</p> <p>Med-udvalget i Elverhøj anerkender besparelsesforslaget. Vi tænker man med fordel vil kunne nytænke arbejdet med de tosprogede børn, i en mere tidssvarende løsningsmodel, som også tager højde for at daginstitutionerne besidder en større vide på området end de gjorde for år tilbage.</p>
Gildbroskolen	Leif Gaard Bjarning	<p>BU/CDU: Særlige tilbud til tosprogede børn</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ LokalMed ser med stor bekymring på at spare på området for tosprogede, da det er en af de største udfordringer på Gildbroskolen set i forhold til at levere resultater, som er på niveau med eller over det forventede, målt ud fra den socioøkonomiske referenceramme – jf. kvalitetsrapporterne de seneste to år. Med resultater refereres til Nationale test, karakterer og uddannelsesparathed. ➤ LokalMed har følgende kommentarer vedr. Nedlæggelse af tosprogs konsulentens funktion: <ul style="list-style-type: none"> ○ Manglende overblik <ul style="list-style-type: none"> ▪ hvem skal koordinere, evaluere, inspirere og iværksætte nye initiativer inden for området? ▪ hvordan undgår man, at konsulentens overblik og store

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>viden inden for tosprogsområdet ikke går tabt?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hvordan sikres samarbejdet på tværs af Ishøj Kommunes skoler? ○ Manglende rød tråd <ul style="list-style-type: none"> ▪ hvordan sikres sammenhængen mellem børnehaver, skoler, modtagelsesklasser og SFO'er? ▪ hvordan sikres kommunens fælles indsats inden for tosprogsområdet? ▪ hvordan sikres, at nytilkomne tosprogede bliver modtaget på en professionel måde i tæt samarbejde med skolerne? ○ Manglende udvikling og innovation ift. mangfoldighed og tosprogede <ul style="list-style-type: none"> ▪ hvordan sikres udviklingen inden for tosprogsområdet i kommunen? ▪ hvordan bliver de gode erfaringer fra Ishøj Kommune delt med andre kommuner? ▪ Hvordan sikres, at den nyeste viden og forskning inden for området bliver videregivet og implementeret på alle niveauer i kommunen? ○ Manglende ekstern autoritet <ul style="list-style-type: none"> ▪ hvordan sikres at alle medarbejdere holder fokus på opgaven - både ledere, vejledere, pædagoger og lærere? ➤ LokalMed har følgende kommentar til nedlæggelse af sprogspirene: <ul style="list-style-type: none"> ○ Sprogspirerne løfter en stor opgave med at give de mest sprogfattige tosprogede børn en væsentlig bedre start i skolen. LokalMed er bekymret for, om børnehaverne vil have mulighed for at løfte den store opgave med de ressourcer, de har til rådighed i dag. Risikoen er, at de mest sprogfattige børn får en dårligere skolestart, og dermed får mere brug for, at skolerne kan afsætte flere ressourcer til disse børn, hvilket kun vil være muligt ved at flytte ressourcer fra andre børn/områder, som så risikerer ikke at kunne få den hjælp, de har behov for. Det skal nævnes, at

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>sprogspirene har et godt og givtigt samarbejde med Gildbroskolens Dansk som andetsprogsvejleder og Dansk som andetsproglærere, som blandt består i lokaledeling på skolen og sparring med hinanden.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ LokalMed har følgende kommentar til nedlæggelse af sprogkorpset: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ligesom en nedlæggelse af sprogspirene vil øge udfordringerne for skolen med elever, som er sprogfattige og dermed kræver flere ressourcer, end skolen har til rådighed i dag, kan en nedlæggelse af sprogkorpset også risikere at give øget udfordringer for skolen, med børn der er sprogfattige. <p>BU/CDU: Nedlæggelse af Familieklasserne</p> <ul style="list-style-type: none"> • LokalMed ser med stor bekymring på forslaget om at spare på inklusionsområdet i form af at fjerne de midler, der gives til Familieklasserne eller skolernes tilsvarende aktiviteter. Siden beslutningen om at udfase specialklasserne i kommunen har skolen oplevet en gradvis forøgelse af udfordrende elever i klasserne – særligt fra Børnehaveklassen til 5. klasse. Gildbroskolen har overfor BU tidligere beskrevet det nye tilbud, som skolen iværksatte i forbindelse med besparelsen på Familieklassen i 2017 – Elevværkstedet. Denne indsats kan skolen blive nødt til at afvikle i forbindelse med en beslutning om at fjerne midlerne til Familieklassen, hvilket vil medføre, at de børn, som i dag bliver hjulpet i Elevværkstedet, risikerer at få sværere ved at få en god skoledag. Samtidig risikerer omtalte elever at påvirke deres klassers trivsel og dynamik negativt, da det bliver sværere at give dem den nødvendige hjælp. <p>BU/CDU: SFO1, en ekstra lukkeuge</p> <ul style="list-style-type: none"> • LokalMed vurderer, at det er en lille besparelse sammenlignet med den gene, det vil være for forældre, børn og personale. Beslutes det alligevel, har LokalMed et ønske om, at nødpasning bliver på Gildbroskolen fremover, da det er den mest handicapvenlige af skolerne. Samtidig har Gildbroskolen et særligt indrettet lokale til genoptræning af en elev i SFO1 (elev som går i børnehaveklassen på Gildbroskolen), hvilket vil være nødvendigt at benytte til eleven, såfremt forældrene benytter sig af nødpasningen.

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
Vibeholmskolen	Kirsten Koudahl	<p>MED-udvalget ved Vibeholmskolen har drøftet <i>Budget 2019 og overslagsårene 2020-2022</i>, som vi tager til efterretning dog med nedenstående to opmærksomhedspunkter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) at det skal være en opmærksomhed på, at det arbejde to-sprogskonsulenten laver ikke "går tabt", hvis funktionen bortfalder. Her tænkes særligt på 1) at den indsats, der foregår i børnehaverne fortsætter, så der fortsat bliver arbejdet systematisk med børnenes sprogtilegnelse inden skolestart, og 2) at opgaven med at løfte de to-sprogede elever, særligt drengene, fortsat vil have en kommunal bevågenhed og understøttelse 2) at der kan være en risiko for, at nogle forældre måske vil tage deres børn ud af SFO'en, når der både bliver en prisstigning og en ekstra lukkeuge i sommerperioden
Ishøj Skole	Lars Peter Halmø	<p>Lokal-MED synes, det er ærgerligt, at der skal findes besparelser, men har en forståelse for, at der skal være balance i det kommunale budget. I besparelsesforslagene på skoleområdet finder Lokal-MED det positivt, at "varme hænder" i skolen og sfo bliver ramt så lidt som muligt. Det er også positivt at politikkerne har peget på konkrete områder, hvor der skal spares og ikke valgt en rammebesparelse.</p> <p>Den ekstra lukkeuge i sfo1 vækker bekymring hos personalerepræsentanterne i Lokal-MED. At der nu i alt bliver tre lukkeuger har den betydning, at store dele af sfo-personalets ferie bliver fastlåst i en bestemt periode.</p> <p>På Ishøj Skole har vi gavn af familieklassen, men skal der ske besparelser på skoleområdet, er nedlæggelse af familieklassen bedre end besparelser på skolens kerneopgaver.</p> <p>Med hensyn til nedlæggelse af tosprogskonsulent funktionen, har Lokal-MED svært ved at vurdere, hvilke konsekvenser det vil få på sigt, da skolen har et stigende antal elever der er flersproget. Grundet elevsammensætningen på Ishøj Skole er det begrænset, hvor meget vi har brugt tosprogskonsulenten. Det skal dog siges, at i det omfang vi har benyttet os af tosprogskonsulenten, har det været til gavn for skolens personale og elever.</p> <p>I bevillingsbeskrivelsen side 58 står der: "Administrationen har igangsat udar-</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>bejdelsen af en egentlig skoleprognose, baseret på befolkningsprognosen, som har til formål at skabe et overblik over udviklingen i behovet af pladser i kommunens skoler”. Udarbejdelsen af denne skoleprognose ser Lokal-MED frem til. Den renovering og ombygning skolen har været igennem de sidste år, har haft til formål at Ishøj Skole skal være en etsporet skole fra 0. – 9. klasse. I dette skoleår har skolen to 0. klasser, og ser man på børnetallet i Elverhøj, kan der indenfor en overskuelig fremtid opstå udfordringer med skolens fysiske rammer. Elverhøj har f.eks. pt. 34 børn som skal i skole i august 2020, og årgangene derefter er også relative store. Sammenholdt med en sandsynlig opnormering af børn i børnehaven i Elverhøj, kan der opstå udfordringer med skolens fysiske rammer. Det er Lokal-MEDs opfattelse, at der allerede nu bør tages hånd om dette.</p>
<p>Vejlebroskolen</p>	<p>Poul Kyndi Laursen</p>	<p>Nedlæggelse af Familieklasserne:</p> <p>Vi har på Vejlebroskolen et stort ønske og en stor opgave med at alle børn skal trives så godt som muligt. Blandt vores børn er der nogle, der er ekstra udsatte for mistrivsel, sårbare og som har svært ved at gå i skole - og deres forældre har svært ved at hjælpe dem. Vi har hos os stor succes med Familieklassen og vi får skabt et godt fundament for samarbejdet med forældre, der i familieklasseforløbet lærer meget om dem selv og deres børn – og får opbygget en tillid til skolen med udgangspunkt i, at vi vil dem og deres børn det allerbedste.</p> <p>Vi er kede af at miste muligheden for at hjælpe børn og forældre så målrettet, som vi gør nu. Ikke kun for de involverede familier, men i høj grad også for de tilbageværende elever i klassen, der også rammes af ovenstående børns mistrivsel.</p> <p>Som pædagogisk personale oplever man også klasser, som kan rammes af mistrivsel pga. én enkelt elev.</p> <p>Skal vi tage medarbejderbrillerne på bekymrer det os også, at mistrivsel hos vores elever naturligvis også påvirker det generelle arbejdsmiljø for alle børn og voksne, som skal håndtere en hverdag med klassekammerater/børn, som har svært ved at gå i skole.</p> <p>Besparelse på to-sprogskonsulent og en ekstra lukkeuge i sfo tager vi til efterretning.</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		1 % stigning i sfo-forældrebetalingen lader vi skolebestyrelsen udtale sig om.
Strandgårdskolen	Birgit Lise Andersen	<p><u>Besparelsen omkring sprogkorpset:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Der er behov for en overordnet plan/strategi for hvordan Ishøj kommune vil fortsætte arbejdet med, at udvikle <u>dansk som andetsprog</u> området. - Der er en disharmoni i kommunens vision i B og U politikken omkring - klar til verden og lyst til livet, for hvis børnene ikke sprogstimuleres mener MED ikke, at det stemmer overens. De børn som starter på Strandgårdskolen er stærkt udfordrede sprogligt, og det frygter MED bliver endnu værre. - Hvordan fastholdes sprogpædagogernes arbejde i deres nye arbejde i institutionerne. MED ser et dilemma omkring regeringens politik omkring børn som skal gå 0 klasse om, hvis de ikke består stopprøverne, kan det blive en stor udgift for kommunen, og besparelsen på sprogkorpset, er et relativt lille beløb, som har en stor betydning. - MED er af den holdning, at det giver mening, at arbejde med sprogkorpset på en ny måde. <p><u>Omkring besparelsen af familieklassen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Den har en meget stor konsekvens for de børn som har brug for sine forældres støtte, men hvor det er vanskeligt for forældrene at støtte deres børn uden en ekstra vejledning.. Hvordan har familier og skole nu mulighed for at skabe en brobygning imellem skole og hjem for disse familier. - Familieklassen har været et sikkerhedsnet for de svageste elever, om med denne besparelse, mister skolerne en unik mulighed for at arbejde med inklusionen af elever, som har vanskeligheder ved at være i undervisningen. - Konkret fjernes et inkluderende værktøj for lærere og pædagoger. Et godt forældresamarbejde understøtter børnenes læring, og familieklassen har været en god måde at skabe dette samarbejde, i et skole-distrikt, hvor vi oplever at forældrene ikke altid kender til vigtigheden af deres ansvar/opgave i deres barns læring.

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<ul style="list-style-type: none"> - Vi mister en handlemulighed for at arbejde med de elever som har vanskeligt ved at gå i skole. - Vi mister en kompetence på skolen, som vi har været glade for, at kunne trække på. Kompetencen er vi bange for forsvinder fra skolen. - Familieklassen er en del af skolens hverdag, så det giver en mulighed for at arbejde tæt på børnenes hverdag. mulighed for et nemt og tæt samarbejde mellem familieklasser, lærere elever og forældre. Et rigtig godt og anvendeligt redskab som foregår på skolens matrikel. <p><u>Besparselsen på mad i daginstitutioner,</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rejser et dilemma set i lyset af sundhedspolitikken, MED ser det nødvendigt med et sikkerhedsnet for de mest udsatte unge. Når børn ikke får sund og nærende mad, forringer det børnenes evne til at modtage læring. Det kan medføre en stor risiko for at øge den sociale ulighed.
Kirkebækskolen	Iben Goffmann	<p>Vi har læst, gennemgået og drøftet det fremsendte materiale og vil ønske at henlede opmærksomheden på følgende punkter fra "Sparekataloget"</p> <p><i>Forslaget til besparelse på frokost til børnehavebørn, rejser følgende tanker:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Der er brugt mange penge på etablering af køkkener i institutionerne, hvorfor vi tænker, at det virker lidt "pudsigt" at vælge en besparelse, der tager funktionen ud af køkkenerne • Vi tænker, at mange af de børn, der til dagligt befolker Ishøj Kommunes børnehaver, har brug for at få et sundt og alsidigt måltid midt på dagen. • Det er mens børnene er små, at deres forståelse, for hvad sund kost er, grundlægges. Kost- og spisevaner grundlægges mens børn er små og frokosten i børnehaven er derfor god anledning til at kunne foranstalte en rar stund og tale med børnene om, hvad sund mad. • Når børn spiser det samme er det nemmere at udvide børnenes repertoire for, hvad de spiser og ikke spiser. <p><i>Forslaget til besparelse på 2-sprogsområdet, rejser følgende tanker:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi har tænkt på, om børnehaverne kan holde kvaliteten i tilbud-

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>det til børn med 2-sproglig baggrund, hvis der ikke følger økonomi med?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi er bekymrede for, at børnene på både kort og langt sigt vil komme til at hænge, rent sprogligt, hvis de ikke findes tidligt og at deres manglende sproglige kompetencer vil stå i vejen for tilegnelse af andre faglige områder. <p><i>Forslaget til besparelse på familieklasser, rejser følgende tanker:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad vil der ske for de familier, der har brug for at få et tilbud om et forløb i en familieklasser, hvis de ikke findes og at der, som vi kan læse det, ikke kommer andre tilbud til at træde i stedet for? <p>Vi er ikke sikre på, at vi helt forstår, hvad besparelsen vedr. specialgrupperne omhandler.</p>
Center for Børn og Forebyggelse	René Juhl	<p>MED-udvalget i Center for Børn og Forebyggelse (personale ansat på rådhuset) behandlede forslag til budget 2019 på et møde d. 27. august 2018. MED-udvalget har følgende bemærkninger til spareforslagene i budgettet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "PitStop – fjernelse af mulighed for betalt medicin": Effekten af besparelsen kan være, at brugere af PitStop fravælger medicin. Hvis brugeren f.eks. er forældre til børn, kan det have store konsekvenser for hele familien – og dermed for børnene. Spørgsmålet er, om besparelsen står mål med de store konsekvenser, som det kan have for misbrugerne og deres nærmeste. • "SFO – øget forældrebetaling": MED udvalget kan være bekymret for, at det fortrinsvis er udsatte familier, som i stigende grad fravælger SFO pga. øgede udgifter for familien, hvilket gør barnet og familien mere udsat. Konsekvensen kan være øget behov for indsats fra kommunens side via især den sociale lovgivning. • "Nedlæggelse af familieklasser": Det må forventes, at familieklasserne i et eller andet omfang har forebygget behovet for f.eks. familiebehandling eller andre forebyggende indsatser eller foranstaltninger. Der vil derfor være enkelte familier, som vil have behov for denne ind-

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>sats i stedet for familieklasser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Frokost til børnehavebørn": Udvalget kan være bekymret for, hvorvidt det reducerer børnenes adgang til et sundt og nærende måltid om dagen, hvilket især rammer de udsatte børn. Det er vigtigt, at besparelsen følges op med en indsats, hvor forældrene vejledes grundigt i det sunde valg for en madpakke. <p>"Særlige tilbud til tosprogede børn": Forslaget giver en risiko for, at den specialiserede viden om tosprogede børns udvikling bliver udvandet, da der ikke i samme omfang bliver mulighed for fælles sparring og udvikling blandt sprogpædagogerne. For at undgå væsentlig forringelse af den nuværende indsats kræver det, at ledelsen i dagtilbuddene prioriterer opgaven i tilstrækkeligt omfang.</p>
Tandplejen	Birgitte Sindrup	<p>Tandplejens MED-udvalg tager budgetforslag 2019-2022 til efterretning, men har dog følgende kommentarer:</p> <p>Tandplejens MED-udvalg finder det beklageligt, at der i sparekataloget peges på områderne <i>Frokost til børnehavebørn</i> samt <i>Særlige tilbud til tosprogede børn</i>, da det ikke er understøttende i forhold til Ishøj Kommunes kostpolitik, samt ønsket om integration af tosprogede børn. Når der skal findes besparelser er det dog at foretrække at pege på disse områder, frem for yderligere personalereduktioner.</p>
Ishøjgård	Bea Fischer Hocke-rup	<p>LokalMED på Ishøjgård ønsker ikke at afgive høringssvar eller kommentere Budget 2019. Budgettet er taget til efterretning.</p>
Center for Kultur og Fritid	John Romlund	
Kulturskolen	Anna Daub Svanholt	
Ungdomsskolen	Brian Larsen	<p><u>MED-udvalgets udtalelse med afsæt i drøftelse og afklaring:</u></p> <p>MED-udvalget tager oplægget til ny organisering til efterretning...</p> <p>Der blev på mødet fremsat følgende bekymrings-/opmærksomhedspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vær opmærksom på at hvis søgningen bliver større – som følge af kontingentfrihed – kan omkostningerne også blive større...

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<ul style="list-style-type: none"> - Taber vi nogen i vinterhalvåret – og kan vi finde en måde at tilknytte de sårbare medlemmer i de måneder? - Vi vil ikke kunne deltage hvis LUKS eller andre introducerer vinteraktiviteter... - Der skal laves en ny job- og funktionsbeskrivelse for den fastansatte... - Hvornår kører den nuværende turnering under Ungdomsringen og skal der tilpasses åbningstider til dette?
Bibliotek og Kulturcafé	Marie Herborn	<p>Kulturcaféen – ændret åbningstid Med-udvalget er overordnet positive overfor en omlægning af åbningstiden. Det er ud fra et perspektiv om at færre personaletimer vil være låst i et tidsrum hvor kun få borgere besøger kulturcaféen. MED-udvalget gør opmærksom på at det for dele af personalet kan blive mindre attraktivt at blive i organisationen. Med-udvalget gør desuden opmærksom på at der ikke vil kunne flyttes timer 1 til 1 fra dag til aften, da der forsat vil være opgaver og aktiviteter som skal udføres i dagtimerne, bl.a. arrangementer og praktiske opgaver.</p> <p>CVV-10 Julefrokost og skovtur for pensionister Med-udvalget for bibliotek og kulturcafé gør opmærksom på at spareforslaget kan få indirekte betydning for kulturcaféens årlige besøgsdage, afhængig af hvordan besparelsen udmøntes.</p> <p>Øvrige administrative besparelser Med-udvalget for bibliotek og kulturcafé bemærker at man har været glade for personalearrangementet Art-Run, da det har været godt for fællesskabet i afdelinger og på tværs af afdelinger. MED-udvalget forslår at der forsat arbejdes med fællesskab blandt medarbejderne i den store organisation til en eller anden form for personalearrangementer, ”personalets dag” eller lignende.</p> <p>Særlige tilbud til tosprogede børn Med-udvalget for bibliotek og kulturcafé bemærker at bibliotekets personale oplever besøg af mange tosprogede børn og forældre som er udfordrede på bl.a. læsning og forståelse. I forlængelse heraf ønsker MED-udvalget at udtrykke bekymring for om besparelsen vil få langsigtede konsekvenser for læsningen for de børn besparelsen omhandler.</p>
Idræts- Fritidscenter og Svømmehal	Kai Strandgård Hansen	

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
Center for Voksne og Velfærd		<p>MED-udvalget har på møde d. 23. august 2018 drøftet det fremsendte sparekatalog og har på den baggrund følgende bemærkninger:</p> <p>Overordnet finder MED-udvalget det bekymrende, at man i Ishøj Kommune, som er en socialt belastet kommune med en stor andel af ressourcetsvage børn og unge, foreslår så store besparelser på skole- og dagtilbudsområdet. I forlængelse heraf bemærker MED-udvalget, at det er på de store velfærdsområder, dvs. skole- og dagtilbud samt udsatte voksne og ældre, at langt størstedelen af besparelserne foreslås. MED-udvalget er klar over, at disse områder dækker en stor del af kommunens samlede budget, men finder det alligevel bekymrende, at områderne rammes så hårdt. Hertil kommer, at CVV har budt ind med besparelser på kr. 1.180.000 på konto 6, samt at CVV også har leveret en indirekte besparelse på konto 6 ved at centerchefstillingen for Ældreområdet ikke genbesættes.</p> <p><u>Besparelser på skole- og dagtilbudsområdet:</u> MED-udvalget er bekymret for konsekvensen af de foreslåede besparelser på skole- og dagtilbudsområdet. Ishøj Kommune er en kommune med en stor andel af børn og unge fra udsatte familier. MED-udvalget er bekymret for, at de foreslåede besparelser vil have en negativ indvirkning på de allerede udsatte børn og unge. Særligt bekymrende finder MED-udvalget, at man vil afskaffe madordningen i alle Ishøj Kommunes børnehaver, da erfaring viser, at tvungen madordning fører til sundere og mere varieret kost for børnene.</p> <p>Derudover er MED-udvalget bekymret for konsekvensen af, at man afskaffer særlige tilbud til tosprogede børn, da der er risiko for at børnene rent sprogligt sager bagud ift. de andre børn. Dette kan få omfattende sociale konsekvenser for børnene, fx i form af dårligere skolegang og deraf yderligere marginalisering og social slagside.</p> <p>Endelig finder MED-udvalget det bekymrende, at man nedlægger familieklaser og lignende tilbud. Igen er MED-udvalget bekymret for konsekvenserne heraf for de i forvejen udsatte børn og familier.</p> <p><u>Besparelser på social- og ældreområdet</u> MED-udvalget er bekymret for forslaget om, at der fremadrettet kun skal være én demenskoordinator. Udviklingen går i retning af flere borgere med demens, hvorfor det vil få konsekvenser, når der kun er en demenskoordinator.</p> <p>MED-udvalget finder det bekymrende, at man foreslår at nedlægge en sund-</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>hedskonsulent/diætiststilling. Ved realisering af forslag om nedlæggelse af stillingen, ser MED-udvalget følgende konsekvenser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Risiko for, at det vil betyde en indskrænkning i typen og bredden af borgerrettede sundhedstilbud. Med udgangspunkt i den udfordrede sundhedsprofil i Ishøj er MED-udvalget bekymret for, at nedskæring af ressourcer til de borgerrettede tilbud, vil betyde en yderligere forværing af sundhedsprofilen. • Derudover er MED-udvalget bekymret for, at sundhedstilbuddene fremadrettet kun kan tilbydes på dansk. Jævnfør borgersammensætningen i Ishøj, er der en risiko for, at en række borgere ikke vil benytte sundhedstilbuddene. Endvidere har sundhedskonsulenten oparbejdet relationer til borgerne, hvilket vil gå tabt. <p>Endelig er MED-udvalget bekymret for de afledte konsekvenser af, at den betalte medicin til Pitstops borgere fjernes. MED-udvalget frygter, at det vil betyde, at borgerne ikke får købt deres medicin, hvilket vil få konsekvenser for deres behandling og dermed rehabilitering. Udgifterne til medicin er en meget lille budgetpost, og MED-udvalget tror ikke, at det kan svare sig rent økonomisk at spare på denne udgift.</p>
Hjemmeplejen	Rikke K. Iversen	<p>Vi har i MED udvalget debatteret de sparetiltag, der er lagt op til for hjemmeplejen. Vi har følgende kommentar:</p> <p>I forhold til besparelsen på hovedrengøring, anerkender vi, at I har lyttet til vores tidligere ytringer og valgt netop dette område. Det giver mening, at borgerne får hovedrengøring efter behov og ikke efter "ret". Dog er vi rigtig kede af, at det udmøntes i personalereduktion (svarende til 1 Social- og sundhedshjælper/rengøringsassistentstilling på fuldtid), da vi har stor brug for hænder og ekstra tid pga. de store udfordringer, vi står i og som fremover ikke bliver mindre. Dette vil vi komme nærmere ind på længere nede.</p> <p>Vi er meget bekymrede for "Hjemmeplejens rammebesparelse" som betyder besparelser på plejepakker:</p> <p>Som beskrevet i begrundelsen for besparelsesforslaget ønskes der foretaget en analyse af pleje- og omsorgsområdet. Hjemmeplejen vil gerne bede om, at rammebesparelsen i Hjemmeplejen på i alt 550.000 kr. ikke iværksættes med effekt fra og med 2019, men i stedet afventer analysen.</p> <p>Vi oplever os allerede meget presset, idet vi mærker en voksende borgertyng-</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>de, hvor borgere er blevet dårligere og mere plejkrævende både indenfor hjemmehjælpsområdet (serviceloven) og Hjemmesygeplejen (sundhedsloven). Disse udfordringer har sat Hjemmeplejens eksisterende ressourcer under et stort pres, hvilket også kan ses på antallet af timer, der visiteres til Hjemmeplejen, som er steget væsentligt i 2018 sammenlignet med 2017. Dette uden, at der er taget højde for dette i Hjemmeplejens budget 2018.</p> <p>Kigger vi på demografien, kan det af befolkningsprognosen - udarbejdet af Økonomiafdelingen i marts 2018 – udledes at antallet af borgere i aldersgruppen 80+ årige forventes af stige med 34 % i perioden 2018-2022 heraf en stigning på 10 % alene i det første år. Altså en markant stigning i gruppen af de mest komplekse og plejkrævende borgere præcis, som vi mærker det nu. Sammenholdes dette med de nøgletal, der henvises til i dette års sparekatalog på hjemmeplejens område, hvor Ishøj Kommune sammenlignes med 5 andre kommuner på Vestegnen, udfordres hjemmeplejens ressourcer også af eks. en højere andel af borgere over 65 år, der får hjemmepleje samt en lavere gennemsnitsalder for nyvisiterede borgere til hjemmeplejen.</p> <p>I besparelsesforslaget lægges der op til, at der skal skæres i den visiterede borgertid. Dette vil være en stor katastrofe for Hjemmeplejen, fordi vi arbejder med ydelsespakker, hvor den visiterede tid ikke svarer overens med den disponerede tid. Det er derfor den disponerede tid, der skal skæres i, da det er den, der er den reelle tid og et udtryk for den tid, der skal bruges på at dække borgerens plejebehov. Hvis man skærer i den visiterede tid, vil det bare betyde, at personalet skal udføre det samme arbejde som i dag, men med færre ressourcer.</p> <p>Vi er klar over, at der er tale om en rammebesparelse, men da 95 % af Hjemmeplejens budget går til lønninger af os, så kan en besparelse på 550.000 kr. kun betyde, at der må ske personalereduktion svarende til ca. 1,7 Social- og sundhedshjælperstilling på fuldtid.</p> <p>Som medarbejdere oplever vi, at vi på ingen måde er i stand til at løbe hurtigere! I forvejen har vi ingen køretid på vores køreliste. Det betyder, at den tid, det tager at bevæge sig fra borger A til B, tages fra borgertiden. Vi har mange 5 og 10 min besøg, hvor køretiden reelt fylder det meste af den disponerede tid, så når der reduceres i tiden et sted, har vi ikke mulighed for indhente den et andet sted.</p> <p>Det er meget vigtigt, at man fra politisk side er klar over, at denne reduktion i tid vil medføre en reel serviceforringelse, som man må forvente, vil blive mødt med stor utilfredshed fra borgernes side.</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>Det er derfor af stor betydning for os, at det specifikt beskrives fra politisk side, hvad det er vi skal gøre mindre af. Skal borgerne gå fra at kunne komme i bad flere gange om ugen til kun 1 bad om ugen? Skal borgerne holde sig længere mellem toiletbesøgene? Etc.</p> <p>Det er essentielt, at det ikke er os som medarbejdere, som ude i hjemmene skal stå på mål for disse beslutninger, men at der tages et tydeligt politisk ansvar.</p> <p>Vi kan som beskrevet klart mærke at tyngden i vores arbejde er øget. Borgerne er blevet markant dårligere og kræver oftere hjælp fra to personer, med mange forflytninger mv. Det er tungt og tidskrævende. Som beskrevet - rent demografisk, øges antallet af ældre over 80 år drastisk de kommende år og selvom vi er "friske" længere, er dem, som har brug for hjælp langt mere krævende.</p> <p>Det er ikke kun tyngden, som er klart stigende i hjemmeplejen, men også kravet til kvalifikationer. Det vil sige, at det fordrer et større tværfagligt samarbejde mellem sygeplejersker, assistenter, hjælpere, visitation, ergoterapeuter mv. Noget som er vigtigt i forhold til at kunne yde den nødvendige hjælp med de nødvendige ressourcer. Og det kan ikke lade sig gøre på forsvarlig og fornuftig vis uden det rette mandskab.</p> <p>Vores akutfunktion starter i september med et nyt samarbejde med 1813 og sygehusene, som gør at vi bliver endnu mere præhospitale, og dermed får flere komplicerede sygeplejeopgaver. For at få det til at hænge sammen under det nuværende budget, bliver vi nødt til at foretage en opgaveglidning, så flere opgaver overgives til assistenter og hjælpere. Det gøres selvfølgelig indenfor en forsvarlig delegationsramme, men det kræver flere kompetencer og tid fra social- og sundhedshjælpergruppen. Det er et krav fra regionen, at vi hjemtager opgaver fra 1813 og sygehusene, hvilket i øvrigt giver god mening for borgerne og samfundsøkonomien.</p> <p>Hjemmeplejen modtager efterhånden flere klager, som overvejende bundes i, at der er for lidt tid til borgerne - efter deres og pårørendes mening og denne tendens vil jo ikke mindskes nu, det er helt sikkert. Vi er godt klar over, at Ishøj har ry og tradition for at være en rigtig god kommune at være gammel, syg og plejkrævende i. Det er som medarbejder utrolig rart at vide, at man kan gøre en forskel og at vi gør det! Men det vil ikke fortsætte sådan, når der skæres ned på tid, som er lig med ydelser, som er lig med personale. Desuden vil det ikke på sigt gøre det nemmere at fastholde vores gode medarbejdere og at rekruttere nye, hvilket allerede er vanskeligt, det vil gøre det mærkbart sværere. I sparekataloget lægges der også op til at personalet på Torsbo's daghjem skal reduceres. Det kan få den betydning, at Hjemmeplejens medarbejdere</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>skal påtage sig flere opgaver for at kompensere for denne nedskæring i dag-hjemmet. Vi beder om opmærksomhed på denne sammenhæng.</p> <p>Hjemmeplejen ser frem til en yderligere analyse af pleje- og omsorgsområdet og anbefaler at en besparelse på dette område bør afvente resultatet af en sådan analyse, da vi ellers risikerer at udhule hele grundlaget for en velfungerende, sikker og kvalitativ drift af hjemmeplejen i Ishøj Kommune.</p> <p>Til slut vil vi gerne huske jer på, at I og vi har en af Danmarks bedste hjemmeplejer lige her i Ishøj. Vi beder og håber til, at det kan forblive sådan i fremtiden af hensyn til borgerne og personalet.</p>
Kærbo	Susanne Jørgensen	<p>MED-udvalget på Kærbo har følgende kommentarer:</p> <p>Ophør med gratis kaffe til borgerne udefra. Vi synes, det er helt i orden, at borgerne selv betaler for deres kaffe, det gør de også i mange andre Kommuner. Besparelse på 30.000 kr</p> <p>Hovedrengøring 6 timer årligt til borgere i ældreboligerne på Kærbo, som er visiteret til dette, fjernes. Vi synes, det er i orden hos de borgere, som har penge til selv at betale for hovedrengøring. Det bliver en udfordring hos de borgere som ikke kan eller vil betale selv. Der vil være boliger, som er meget snavsede til gene for borgeren selv, naboer og medarbejdere. Besparelse på 40.000 kr.</p> <p>10 timers hjælp af en rengøringsassistent om ugen i daghjem fjernes. Det betyder, at de øvrige medarbejdere får mindre tid til borgerne, da de selv skal udføre de opgaver. Vi får flere og mere demente borgere, så det er en stor serviceforringelse til borgerne, mindre tid til nærvær og aktiviteter med borgerne. Besparelse på 90.000 kr.</p> <p>Rammebesparelse på 300.000 kr. Da Kærbo ikke kan spare mere på driften, vil der skulle spares på personalenormeringen. Det vil helt klart blive en serviceforringelse, mindre tid, til pleje, omsorg, nærvær og aktiviteter til borgere, beboere, pårørende.</p> <p>Vi er enige i at serviceniveauet i Ishøj Kommune ikke skal være højere end i sammenlignelige Kommuner, derfor er vi enige i spareforslaget med at fjerne gratis kaffe og spare på budgettet til julefrokost og skovtur til pensionisterne i Ishøj Kommune.</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
Torsbo	Dina Munk	
Træning og Rehabilitering		<p>I Træning og Rehabilitering er der peget på at nedlægge én ud af to stillinger som sundhedskonsulent med ernæringsmæssig baggrund. Arbejdsopgaverne hos sundhedskonsulenterne er ernæringsterapi til syge og underernærede borgere, undervisning og vejledning indenfor sundhedsfremme og forebyggelse samt at administrere forløbsprogrammerne for KOL, hjerte, cancer og diabetes.</p> <p>Opsiges den ene sundhedskonsulent, forudser vi følgende konsekvenser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den tilbageværende sundhedskonsulent kan alene varetage de lovpligtige tilbud under Sundhedsloven §119, herunder ernæringsterapi og kostvejledning til syge borgere. • Kostvejledning med henblik på sundhedsfremme og forebyggelse bliver skåret væk pga. manglende personaleressourcer. Bl.a. vil individuel kostvejledning og holdundervisning til borgere med overvægt, der ønsker en sundere livsstil og/eller vægttab til forebyggelse ikke længere være en mulighed. <p>Borgere med overvægt har stor risiko for at udvikle diabetes. Diabetes disponerer til hjerte/karsygdomme, nyresvigt, blindhed, amputationer mv. Deraf kan følge tidligere afgang fra arbejdsmarkedet, øget behov for medicin og indlæggelser samt øget behov for rehabilitering og hjælpemidler. Prognoserne viser, at flere borgere i Ishøj vil få diabetes i de kommende år.</p> <p>Der er desuden sammenhæng mellem overvægt og risiko for fysiske problemer. Flere borgere med overvægt henvises til kostvejledning med henblik på vægttab for at undgå operation, for at kunne tåle operation eller for at kunne tilbydes fertilitetsbehandling. Størstedelen af borgerne er henvist fra egen læge. Det vil ikke fremover være muligt at give disse borgere et tilbud.</p> <p>I Træning og Rehabilitering undrer vi os over, hvis man vælger at skære denne forbyggende indsats væk.</p> <p>Den udpegede medarbejder har tyrkisk/kurdisk baggrund og sprogkundskaber, hvilket er en fordel for de tyrkisk/kurdiske borgere, der ellers har behov for tolk. Erfaringen fra det daglige arbejde viser, at etniske minoriteter ofte takker nej til tilbud på dansk, men ændrer mening, hvis undervisningen kan gives på deres modersmål, hvilket har været med til at understøtte Ishøj Kommunes målsætning om at reducere den sociale ulighed i sundhed.</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>Andre kommentarer: Rammebesparelser i hjemmeplejen og besparelse i daghjemmet på Kærbo er også en del af sparekataloget. Træningscentret samarbejder med både daghjem og hjemmeplejen om borgernes mulighed for at være aktive i eget liv. Tanken er, at personalet støtter borgeren i at udføre en aktivitet i stedet for at gøre det for borgeren. Vores bekymring er, at der med besparelserne ikke vil være personaleressourcer og tid til at inddrage borgeren i at være så aktive som muligt, og at borgeren derfor vil få svære ved udføre aktiviteterne. Derved risikeres større behov for hjemmepleje og hjælpemidler, flere indlæggelser, hyppigere behov for genoptræning og større behov for tiltag i forhold til underernæring.</p>
<p>Kløverengen, Ung på Vej, Pitstop og Udsatteteamet</p>	<p>Anette Harbers van Bijlevelt Rix</p>	<p>Først og fremmest vil vi gerne sige tak for en ordentlig høringsproces, hvor forslaget både har været drøftet i Fælles-MED og i lokal-MED, ligesom der var orientering til medarbejderne ved ledelsen. Vi sætter stor pris på at få muligheden for at blive inddraget.</p> <p>Kløverengen, Pitstop, Ung på Vej og Udsatteteamet tager spareforslagene til efterretning, og tænker at de giver god mening.</p> <p>Vi afventer det endelige budget og den endelige udmelding, og vil derpå fremadrettet tage højde for de nødvendige ændringer i procedurer ift bl.a. medicinudgifter i Pitstop.</p>
<p>Handicap og Psykiatri</p>	<p>Kim Hostrup Hansen</p>	<p>Vedrørende de forslåede besparelser i Handicap og Psykiatri, Center for Voksne og Velfærd, har MED-udvalget følgende kommentarer:</p> <p><u>Rammebesparelse på 300.000kr.</u> Besparelserne på vores budget kan betyde, at vi kan se os nødsaget til at lukke nogle af vores lokationer, eller forringe vores åbningstid i de tilbud, som vi tilbyder til vores målgrupper.</p> <p>Det gule hus har åbent til kl. 20.00, 2 gange om ugen, hvor borgeren har mulighed for at købe et billigt varmt måltid mad, samt få råd og vejledning af det pædagogiske personale. Det er borgere som, af forskellige årsager ikke har mulighed for at komme om dagen. Disse borgere får herigennem dækket et socialt og fagligt behov efter Serviceloven § 85. Konkret kan vi være nødsaget til at ændre vores aftenåbning i Det gule hus, beliggende Vildtbanevej 4, hvil-</p>

Centre/driftssteder	Leder	Kommentarer
		<p>ket kan betyde øget visitering til § 85 og dermed en øget udgift.</p> <p>I Opgangsnetværket beliggende, Ågården 29, er der åbent 1 aften om ugen, hvor borger med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse har mulighed for at komme og spise sammen med andre ligesindede. Vi kan være nødsaget, til at lukke for tilbuddet onsdag aften, hvilket kan komme til at betyde en større tilgang af ansøgninger til § 104, hvis vi går ud fra at borgerne stadig har brug for at kunne komme i et lignende tilbud om aftenen. Hvilket kan betyde en ekstra udgift for Kommunen.</p> <p><u>Ophør af midlertidig demenskoordinatorstilling.</u> Siden foråret 2014 har der været ansat 2 demenskoordinatorer i kommunen. På de få år er der sket en voldsom stigning i antallet af demensramte, alene i 2018 er antallet af borger med demens, som har brug for støtte steget med 17 %. Kurven ser ud til at forsætte opad, da antallet af ældre +80 også er stigende, og risikoen for demenssygdom stiger med alderen.</p> <p>Konsekvensen ved kun at have 1 demenskoordinator fra 2019, vil være, at vedkommendes arbejde fortrinsvis vil bestå af rådgivende karakter. Vi vil være nødsaget til i højere grad, at løse de lovbundne opgaver og i mindre grad vedligeholde de aktiviteter vi fagligt ved har en positiv og forbyggende effekt på denne borgergruppe. Hvilket i sidste ende kan betyde ekstra udgifter for Kommunen</p> <p>Eksempler på aktiviteter som må nedprioriteres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demensrejseholdet, herunder kompetenceløft på plejehjemmene - Tryk indflytning, som er med til at skabe relation mellem borger og personale - Aktivitetscenter Hvidovre, aktivitetscenter og rådgivningscenter for yngre demente - Aflastning af pårørende i eget hjem

